

REFERAT

for mødet den 11.03.2026, kl. 13:15 i Rådhuset, stuen, værelse 43/44

18. B-sag: Program for BUU's studietur til Skotland den 27.4-30.4.26 (2026-0001748) 2

18. B-sag: Program for BUU's studietur til Skotland den 27.4-30.4.26 (2026-0001748)

Børne- og Ungdomsudvalget godkendte den 14. januar 2026, at udvalget gennemfører en studietur til Skotland den 27.-30. april 2026 med henblik på at få viden og inspiration om inkluderende fællesskaber i det skotske skolesystem. Med sagen skal udvalget tage stilling til indholdet af studieturen.

Indstilling

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at indholdet i programmet for studieturen til Skotland den 27.-30. april 2026, godkendes.

Problemstilling

Forvaltningen har udarbejdet et program for studieturen med afsæt i udvalgets drøftelser om fokus på overgange, sammenhængen mellem almen- og specialområdet, og arbejdet med socialt udsatte børn og unge.

Løsning

Programmet er tilrettelagt med henblik på at give udvalget indsigt i, hvordan Skotland arbejder med inklusion og mangfoldige børnefællesskaber gennem den nationale ramme *Getting it right for every child (GIRFEC)* og lovgivningen om *Additional Support for Learning (ASL)*, jf. bilag 1. Programmet omfatter både oplæg og praksisbesøg i skoler og dagtilbud.

Indhold i studieturen

Studieturen indledes med rejse til Edinburgh og en fælles introduktion til den skotske tilgang til inklusion og tværfagligt samarbejde gennem rammen GIRFEC. Introduktionen omfatter et oplæg om den skotske GIRFEC-ramme og om, hvordan samarbejdet mellem skole, psykologer og øvrige støttefunktioner organiseres i praksis. Oplægget belyser bl.a. barnets rolle i beslutninger om støtte, sammenhængen mellem almen- og specialindsatser samt brugen af systematik og data i udviklingen af praksis. Udvalget får hermed et overblik over de grundlæggende principper for arbejdet med børn og unge, herunder barnets deltagelse i beslutninger og samarbejdet mellem skole og støttefunktioner.

Der vil indgå møder med repræsentanter og politikere fra Edinburgh Kommune, hvor udvalget præsenteres for kommunens arbejde med inklusion og implementeringen af den nationale lovgivning om ASL. Fokus for mødet vil være Edinburgh Kommunes politiske prioriteringer og ledelse af området samt på, hvordan lovgivning og politiske målsætninger omsættes til praksis i skoler og dagtilbud.

Studieturen vil omfatte besøg på en folkeskole i Edinburgh, hvor udvalget får indblik i skolens organisering af inkluderende læringsmiljøer og klasselokaler, samarbejdet mellem lærere og støttepersonale samt arbejdet med elevinddragelse og tilhørsforhold til fællesskabet.

Derudover vil der være besøg i Fife Kommune, hvor udvalget introduceres til *Circle Framework* som redskab til at understøtte børns deltagelse i fællesskaber og sikre en koordineret indsats omkring børn i udsatte positioner. Udvalget præsenteres for, hvordan Fife arbejder med tidlig indsats, fælles planlægning og systematisk opfølgning på tværs af faggrupper og forvaltninger. I den forbindelse gennemføres besøg i både daginstitution og skole, hvor udvalget får indblik i, hvordan tilgangen omsættes til praksis med fokus på børns deltagelse i fællesskaber, sammenhæng mellem almen- og støtteindsatser samt overgang fra dagtilbud til skole.

Studieturen tilrettelægges, så der løbende er mulighed for fælles refleksion og drøftelse af erfaringerne fra besøgene med henblik på at perspektivere de skotske erfaringer til arbejdet med mangfoldige børnefællesskaber i Københavns Kommune.

Politisk handlerum

Der kan anmodes om justeringer af programmets indhold eller fokusområder.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Udvalget vil forud for studieturen modtage et samlet dagsprogram.

Tobias Børner Stax

Mette Seneca Kløve

Beslutning

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning på mødet den 11. marts 2026:

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

1. Baggrundsnotat om Skotlands skolesystem

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Baggrundsnotat om Skotlands skolesystem

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på udvalgsmødet den 14. januar 2026 at udvalget ønsker at gennemføre en studietur til Skotland fra den 27.-30. april 2026.

Studieturen har til formål at give udvalget indsigt i, hvordan et skolesystem med mange års erfaring med inklusion har organiseret ansvar, samarbejde og tidlig indsats omkring børn og unge i praksis. Erfaringerne fra Skotland kan bidrage til udvalgets videre drøftelser om udviklingen af mangfoldige børnefællesskaber og styrkelse af inklusion i Københavns Kommune. Den danske folkeskole og daginstitutioner står fortsat over for en opgave med at øge børns deltagelse i almene fællesskaber og sikre tidligere og mere sammenhængende støtte til børn med behov. Samtidig implementeres der fra skoleåret 2027/28 ændrede regler for specialundervisning og fravær, som blandt andet styrker barnets og forældrenes position og justerer rammerne for støtte i almenundervisningen.

I denne kontekst giver de skotske erfaringer et relevant perspektiv på, hvordan lovgivningsmæssige rammer og lokale praksisser kan spille sammen i arbejdet med inklusion, tidlig indsats og sammenhængende indsatser omkring børn og unge. Som baggrund for studieturen præsenteres udvalget i det følgende for opbygningen af det skotske skolesystem, de lovgivningsmæssige rammer samt de særlige kendetegn, der præger den skotske tilgang.

Langvarigt, systematisk arbejde med inklusion

Skotland har gennem mere end 20 år arbejdet med inkluderende undervisning som et kerneelement i ambitionen om at opnå et samfund med lige deltagelsesmuligheder for alle. Inklusion er forankret som et grundlæggende princip i skolesystemet og i den samlede indsats omkring børn og unge, og anses som et fælles ansvar mellem skole-, social- og sundhedsområdet, der har et delt ansvar for barnets trivsel, læring og deltagelse.

Skolesystemets opbygning som ramme for inklusion

Der er i Skotland undervisningspligt for børn, indtil de er 16 år. Opbygningen af skolesystemet ser således ud:

21-01-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 124

Dokumentnummer i F2
9915381

Sagsnummer i eDoc
2026-0001748

Sagsbehandler
Pernille Amalie Kanstrup
Rasmussen & Mikkel Langford

Organisation og Politik
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

- Early Learning and Childcare (ELC) (3-5 år): frivilligt tilbud om førskole
- Primary School: P1-P7 (ca. 5-12 år): obligatorisk undervisning (syv år)
- Secondary School: S1-S6 (ca. 12-18 år):
 - S1-S4: obligatorisk undervisning (fire år)
 - S5-S6: frivillig undervisning med fokus på videre uddannelse (to år)

Undervisningen er baseret på Curriculum for Excellence, som er den nationale ramme for læring fra 3 til 18 år. Curriculum fastlægger fælles mål og progression i læringen, men uden at fastsætte faste timetal, pensumlister eller undervisningsmaterialer. Det giver skoler mulighed for at tilrettelægge undervisning og støtte inden for de almene læringsmiljøer og tilpasse indsatsen til den enkelte elevs behov, indenfor rammerne af lovgivningen.

[Getting it right for every child \(GIRFEC\)](#)

GIRFEC er Skotlands nationale, fælles forpligtelse på at tilbyde børn, unge og deres familier den rette support på det rette tidspunkt, så alle børn og unge kan opnå deres fulde potentiale. GIRFEC fastlægger, at barnets bedste skal være udgangspunkt for alle beslutninger, og at støtte så vidt muligt skal gives tidligt. Når flere fagområder er involveret, skal der være sammenhæng i indsatsen, og ansvar for opfølgning skal være tydeligt placeret. Barn og forældre skal inddrages i vurdering og planlægning af støtten. GIRFEC er udmøntet via nationale beslutninger og love. GIRFEC er desuden understøttet af statslig vejledning om vurdering af børns trivsel.

Baggrunden for GIRFEC er rapporten [For Scotland's Children](#) fra 2001, der tog udgangspunkt i børn, unge og deres familiers oplevelse af støtte i skole- og socialektoren. Rapporten påpegede at de skotske sektorområder ofte havde forskellige mål med deres indsatser og afdækkede dermed et behov for en bedre sammenhæng og samarbejde på tværs af sektorer.

[Additional support for learning \(ASL\)](#)

ASL er den lovgivningsmæssige ramme for opsporing og indsatser for børn med læringsudfordringer. Loven fastlægger, at lokale myndigheder skal identificere børn, der har behov for ekstra støtte i deres læring, og sikre, at støtten tilpasses barnets behov.

Støttebehov defineres bredt og kan både være midlertidige og varige. Det kan fx være faglige udfordringer, sociale udfordringer, mistrivsel, sproglige barrierer eller funktionsnedsættelser. Støtte gives på baggrund af en vurdering af barnets samlede behov og forudsætter ikke, at barnet er udredt eller har fået stillet en diagnose. Dermed kan støtte iværksættes tidligt og tilpasses løbende.

Et centralt princip i det skotske skolesystem er *presumption of mainstreaming*, hvilket betyder, at børn med behov for støtte som udgangspunkt skal undervises i almindelige skoler og klasser, medmindre der er tungtvejende grunde til andet. ASL stiller samtidig krav om samarbejde mellem relevante aktører, når et barn har behov for en koordineret indsats.

Inklusion af elever med støttebehov

Langt hovedparten af elever med støttebehov undervises i det almene skolesystem i Skotland. Omkring 1,1% af eleverne er indskrevet i specialskoler, mens resten modtager støtte inden for de almene læringsmiljøer.

Samtidig registreres en stor og fortsat stigende andel af eleverne i almenksolerne med støttebehov (ASN). I 2025 udgjorde elever med registrerede støttebehov 43% af den samlede elevgruppe, svarende til knap 300.000 elever. Andelen er steget markant siden 2010 og er fortsat stigende. Stigningen hænger blandt andet sammen med øget opmærksomhed på støttebehov og en bred registreringspraksis, hvor alle former for støtte, herunder også midlertidige og mindre indsatser, indgår.

Nationale data peger på, at den inkluderende praksis ledsages af høj trivsel og gode læringsudbytter. I 2024 var 92,7% af de 16-19-årige i beskæftigelse eller uddannelse. Resultater fra skoleinspektioner indikerer samtidig, at majoriteten af skoler vurderes som "god" eller "bedre" med hensyn til at skabe positive læringsudbytter for børn og unge, og at de fleste primærskoler samt en stor del af sekundærskolerne tilbyder progressive læringsforløb på tværs af alle fagområder.

I dagtilbud/ førskole (ECL) går børn med støttebehov i almene dagtilbud og modtager støtte i form af fx ekstra personale, specialpædagogisk- eller tværfaglig bistand inden for de almene læringsmiljøer. I 2025 havde 16.810 børn i førskole et dokumenteret behov for ekstra støtte, svarende til 19% af alle børnene. [De seneste nationale kvalitetsmålinger fra Care Inspectorate](#), som fører tilsyn med alle offentligt finansierede ELC-tilbud, viser, at kvaliteten generelt er høj, idet 89,8 % af tilbuddene blev vurderet som "gode" eller "bedre" på alle centrale kvalitetskriterier.

Tabellen nedenfor illustrerer fordelingen af børn på henholdsvis offentlige, private og specialiserede tilbud i Skotland i 2025 data.

Skoler	Primær (5-12 år)
	1.969 skoler
	372.331 elever (51,4%)
	Sekundær (12-18 år)
	359 skoler
	315.503 elever (43,5%)

	Special 107 skoler 8.089 elever (1,1%) Privat 91 skoler 29.000 elever (4%)
Dagtilbud	Offentlige ELC (3-5 år) 1609 centre 61.379 børn (68%) Private ELC (3-5 år) 946 centre 28.885 børn (32%)

Fritidstilbud for skolebørn organiseres gennem skolebaserede tilbud. Området reguleres og opgøres ikke samlet nationalt, og der foreligger derfor ikke sammenlignelige nationale nøgletal for antal tilbud og børn.